

การบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : กรณีศึกษา วัดพระธรรมกาย
HUMAN RESOURCE MANAGEMENT AND DEVELOPMENT :
A CASE STUDY WAT PHRA DHAMMAKAYA

สาธิตี ปานมีทรัพย์
สันติ สุรเจริญชัยกุล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ)
โครงการบัณฑิตศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ปีการศึกษา 2548

บทคัดย่อ

ชื่อสารนิพนธ์ : การบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
กรณีศึกษา วัดพระธรรมกาย

ชื่อผู้เขียน : นางสาวลิณี ปานมีทรัพย์
นายสันติ สุรเจริญชัยกุล

อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร.จุฑามาศ แก้วพิจิตร

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ)

ปีการศึกษา : 2548

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กรณีศึกษา วัดพระธรรมกายนั้น ผู้ทำการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา นโยบาย และ กระบวนการในการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์การที่แตกต่างไปจากองค์การที่ประกอบธุรกิจที่มุ่งหวังกำไรจากการดำเนินงาน ดังภาพที่ปรากฏออกมาสู่สายตาสาธารณชนนั้น มีความโดดเด่น และบ่งบอกถึงความสามารถในการบริหารจัดการอย่างดีเยี่ยม ซึ่งขัดแย้งกับกระแสข่าวที่ไม่มีแหล่งที่มาชัดเจนที่เป็นไปในทางตรงกันข้าม จึงทำให้ผู้ทำการศึกษาใคร่อยากทราบข้อมูล และ เพื่อจะนำความรู้ ประสบการณ์ ที่ได้รับจากการเข้าถึงข้อมูลภายในองค์การเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เคยได้รับทราบ เดิม แต่สิ่งที่สำคัญคือเพื่อจะนำวิธีการในการบริหารจัดการ และพัฒนาขององค์การมาประยุกต์ใช้ ให้เกิดประโยชน์ โดยทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สันทนาการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง และ สังเกตการณ์บรรยากาศโดยรอบ

ผลการศึกษาพบว่า เป็นองค์การหนึ่งในสถาบันศาสนาที่มีความแตกต่างจากวัด หรือสถานปฏิบัติธรรมอื่นทั่วไป องค์การมีการบริหารจัดการที่มีนโยบายในการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนให้งานบรรลุเป้าหมาย ในด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน การแบ่งสายงานที่ครบถ้วนเพื่อตอบสนองนโยบายหลักขององค์การ ระบบการเลือกสรรบุคลากรที่วางไว้เพื่อกลั่นกรองตั้งแต่เริ่มแรก การใช้ระบบ Human Resource Information Systems เพื่อเก็บข้อมูลบุคลากร และการอบรมพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับความต้องการปัจจุบัน แต่ยังคงรูปแบบของการปฏิบัติตามแนวของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ผสมผสานกับยุทธวิธีสมัยใหม่ ทั้งทางด้านเทคโนโลยี รวมไปถึงการใช้วิธีในการอบรมสอนที่มีความเข้าใจง่าย เปรียบเสมือน การหยิบยกสิ่งของจากที่มีด ไปวางในที่สว่าง ผู้ได้รับการอบรม หรือผู้ที่ได้ยินได้ฟัง หมดความสงสัย หลักใหญ่ในการพัฒนาบุคลากรขององค์การ ตามที่ได้ศึกษามานี้ จะเน้นไปในการพัฒนาจิตใจ หล่อหลอมความเป็นหนึ่ง มีเป้าหมายที่เป็นจุดเดียวกัน และดอกร้ายศรัทธาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งประเด็นหลักที่พบ คือ ความเคารพในตัวผู้นำ และเชื่อมั่นในคำสั่งสอน เนื่องจากผู้นำเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ สอนอย่างไรก็จะ ปฏิบัติตามที่ได้สอน

ทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มีความละเอียดในการแบ่งกลุ่มผู้เข้าฝึกอบรม และ จัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เข้าฝึกอบรม โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการฝึกอบรมที่เป็นรูปธรรม และองค์กรได้ใช้วิธีสร้างให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทันต่อเหตุการณ์ ณ ปัจจุบัน เช่น ส่งฝึกอบรมหลักสูตร สร้างความคิดพิชิตเป้าหมาย หรือจะเป็นการอบรมวิชาการสมัยใหม่ที่ทำให้ก้าวทันกระแสทางโลก เช่น อบรมการจัดทำ KPI และ Balance Scorecard การฝึกอบรมเพื่อจุดประกายให้เกิดแนวความคิดในการจัดการเรื่องต่างๆ การอบรมทักษะเฉพาะทางเพื่อใช้ในงานเฉพาะ ฯลฯ และ องค์กรยังเป็นองค์กรที่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ยังคงเป้าหมายในการทำงานเหมือนเดิม เครื่องมืออุปกรณ์ขององค์กรมีความทันสมัย เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้บุคลากรได้นำความสามารถที่ได้รับจากการพัฒนามาปรับใช้ได้อย่างรวดเร็ว และสร้างให้เกิดผลงานที่เด่นชัด

จากการศึกษาในครั้งนี้ ยังได้พบว่า ค่าตอบแทนในการทำงานไม่ใช่สิ่งสำคัญ ในการจูงใจให้บุคลากรทำงานได้ดีที่สุด เพราะองค์กรไม่มีค่าจ้างที่จูงใจ หากมีเพียงปัจจัยเกื้อหนุนเล็กน้อย ความ เป็นอยู่ที่มีความสะดวก ความสะดวกสบาย แต่สิ่งที่ทำให้ผลงานทุกอย่างที่บุคลากรขององค์กรสร้างออกมามี ความโดดเด่น ประณีตทุกกระบวนการ มาจากจิตใจที่ศรัทธา เชื่อมั่น มีความกตัญญู ที่เห็นผลจากการ กระทำดีได้ด้วยตนเอง จนทำให้บุคลากรขององค์กรมีความมั่นคง ไม่หวั่นไหวต่อสิ่งที่มากระทบ สิ่งที่ได้ เพิ่มเติมที่ได้จากการศึกษา คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรที่มีความโดดเด่นนำศึกษาเพื่อนำมาเป็น แบบอย่างในการดำเนินงานและดำเนินชีวิต

Abstract

Title : Human Resource Management and Development
 A Case Study Wat Phra Dhammakaya
 Authors : Mrs. Salinee Panmeesab
 Mr. Santi Suracharoenchaikul
 Advisor : Dr.Juthamas Kaewpijit
 Degree : Master of Science (Human Resource and Organization
 Development)
 Academic Year : 2005

The main objective of this study was to explore human resource policy, management, and development of Wat Phra Dhammakaya, a non profit organization, which has been widely recognized as possessing excellent management capacity, while other unidentified sources claim otherwise. The factual information was obtained through primary data collection and interviews from pertinent groups and compared with the available information in order to optimize the use of implementation.

The results of the study showed that unlike other religious organizations, Wat Phra Dhammakaya has a clear strategy and management practice aimed at achieving organizational goals and objectives. In terms of human resource management, the HR system has been completely and carefully set up which included but not limited to recruitment and selection, Human Resource Information System. The human resource management is also aligned with human resource development that accordance with the main purpose of staying true to the teaching of Lord Buddha. Development programs utilize latest technologies to facilitate ease of learning through clear messages, akin to placing an object into the light. The purpose of aforementioned programs is to regularly develop the mind with singularity of purpose. Another key finding was the leader and the teaching enjoys complete confidence, because the leader is a living example of the teachings.

The learning process is also designed to keep up with current events; such as learning to master the objectives, management tools such as a preparation of implementing KPI and Balance Score Card, training to nurture new management ideas, and training in the area of public information dissemination. The organization is also able to quickly adapt to changing environment while mainlining constant target. Latest equipment enables participants to quickly implement concepts and achieve tangible results.

This study also discovers that pay is not the incentive used to motivate personnel to achieve their best since the organization salary scale is not high, and living condition is comfortable without being extravagant. The incentive to excel and pay lavish attention to every detail of operation is based on faith and confidence in

the law of karma (good deeds will yield good results) Such belief has been translated into unwavering confidence even in the face of external threats against the organization. Another interesting discovery is the outstanding leadership of the organization which should be studied and used as model on how to live life.

กิตติกรรมประกาศ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายท่านที่ได้ให้ความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือ ให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา ความคิดเห็นและกำลังใจในการดำเนินการ

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขในรายละเอียดของการทำการศึกษา เพื่อให้มีรูปแบบของการทำสารนิพนธ์ที่ทันสมัย ตลอดระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้าจึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านของ โครงการบัณฑิตศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษา ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำโครงการฯ ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ การติดต่อ ให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์และอำนวยความสะดวกในการประสานงานเรื่องต่าง ๆ มาด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ พระคุณเจ้ารองเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกายพระภาวนาวิริยคุณ (หลวงพ่อทัตตชีโว) ท่านพระอาจารย์ไพฑูลย์ ธมฺมวิปุลโต รวมถึงพระสงฆ์และทีมงานภายในของวัดที่ให้ข้อมูลเชิงลึก อันเป็นประโยชน์ต่อการทำการศึกษา ขอขอบพระคุณผู้ปฏิบัติธรรม คุณสิษฐิพงษ์ ลิ่มศิริเศรษฐกุล (โจ) คุณศรีณัฐ ประสงค์ธรรม คุณจรัญชัย – คุณรัตนา เทียงสกุล และทุกๆ ท่านที่ได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือที่กรุณาสละเวลาส่วนตัวในการให้สัมภาษณ์ ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ แก่ผู้ศึกษาทั้งสองได้กระจ่างขึ้นในเรื่องเกี่ยวกับวัดพระธรรมกาย

ขอขอบพระคุณ นักวิชาการผู้เขียนตำราเรียนทุกท่าน หนังสือทุกเล่ม วารสารทุกฉบับ บทความทุกบท ที่ผู้ศึกษาได้เข้าไปค้นคว้าและขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาร่วมโครงการฯ ที่ได้นำความรู้เทคนิควิธีการในงานอาชีพที่ทำอยู่ มาร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ทำให้เกิดมุมมองที่หลากหลายที่สามารถนำมาพัฒนาต่อยอดได้ ขอขอบคุณพี่รหัสที่ให้ข้อคิดแนวทาง ให้คำปรึกษาและกระตุ้นเตือนด้วยความรัก ความห่วงใยและให้กำลังใจเสมอมา

ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวที่ส่งเสริม สนับสนุน เสียดสละความสุขส่วนตัวในการให้ความช่วยเหลือทุกด้านและเป็นกำลังใจเคียงข้างผู้ศึกษาทั้งสอง ตลอดการศึกษาระดับปริญญาโท และทุกช่วงของชีวิต

ประโยชน์ที่พึงมีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้เป็นกตเวทิตา แด่คุณบิดา-มารดาผู้ให้กำเนิดและที่ได้อุปการะเลี้ยงดู คุณครูบาอาจารย์ที่ให้ความรู้ทุกศาสตร์ทุกแขนงตั้งแต่เยาว์วัยจนถึงปัจจุบัน และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน หากมีสิ่งใดบกพร่อง ไม่เป็นการอันควร ผู้จัดทำสารนิพนธ์กราบขอภัยมา ณ ที่นี้ และพร้อมน้อมรับความผิดพลาดไว้ด้วยความเคารพ

นางสาธินี ปานมีทรัพย์

นายสันติ สุรเจริญชัยกุล

กรกฎาคม 2548